

Ik ben slachtoffer

#seksueelgeweld

Gids voor
juridische vragen
van slachtoffers
van seksueel
geweld

> <u>Wat is seksueel geweld?</u>	08
Wanneer spreken we van seksueel geweld?	
Vele definities – types seksueel geweld	
Wanneer ben ik juridisch gezien slachtoffer? Alles draait om toestemming	
Is seksueel geweld ernstig?	
Wat zijn de verschillende seksuele misdrijven?	
> <u>Moet ik iets doen? Wat kan ik doen?</u>	18
Welke mogelijkheden heb ik?	19
Is een strafklacht nodig?	19
Wanneer strafklacht indienen?	20
Wat als de feiten al langer geleden gebeurd zijn?	20
Wat zijn de gevolgen van strafklacht indienen?	21
Wat als ik zelf geen strafklacht heb ingediend?	21

> <u>Welke stappen kan ik van de politie verwachten?</u>	23
Strafklacht indienen	24
Verhoor	24
Audiovisueel verhoor	25
Medisch-forensisch onderzoek in het ZSG	26
In beslagname van kledij	28
Opsporing van de pleger / verdachte	28
Confrontatie	29
> <u>Welke stappen kan ik van justitie verwachten?</u>	30
Wie bepaalt het verloop van een onderzoek?	31
Welke onderzoeken kunnen gebeuren?	31
– <i>Onderzoek door een psycholoog of psychiater?</i>	32
Wat kan justitie doen met de verdachte?	33
Wat als de verdachte mij benadert of intimideert?	34
Wie beslist over de zaak?	34
Hoe verloopt een zitting van de rechtbank?	35
Wat indien ik niet akkoord ga met de uitspraak van de rechtbank?	37

> <u>Wat zijn mijn rechten?</u>	38
Welke rechten heb ik bij politie?	39
– <i>Bij indienen van de strafklacht?</i>	39
– <i>Hoe weet ik wat er in mijn strafklacht staat?</i>	39
– <i>Kan ik nog iets toevoegen aan mijn strafklacht?</i>	39
– <i>Kan ik nog iets doen na mijn strafklacht?</i>	40
Welke rechten heb ik bij justitie?	40
– <i>Hoe blijf ik op de hoogte van mijn zaak?</i>	40
– <i>Kan ik het dossier inkijken?</i>	41
– <i>Kan ik documenten uit het dossier krijgen?</i>	42
– <i>Hoe kan ik mijn schade vergoed zien?</i>	43
– <i>Word ik geïnformeerd over de vrijlating uit de gevangenis?</i>	44
– <i>Krijg ik de in beslag genomen goederen terug?</i>	45

> <u>Wie kan mij verder nog helpen?</u>	46
Het Zorgcentrum na Seksueel Geweld	47
De diensten van justitie	48
– <i>Parket Procureur des Konings</i>	
– <i>Rechtbank</i>	
– <i>Dienst Slachtofferonthaal - Justitiehuisen Hasselt en Tongeren</i>	
Rechtshulp	49
– <i>Juridisch eerstelijns advies - Commissie Juridische Eerstelijnsbijstand - Gratis Advocatenadvies</i>	
– <i>Bijstand van een advocaat - pro Deo?</i>	
Slachtofferhulp – Centrum Algemeen Welzijnswerk	51
Hulplijn 1712 en het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling	52
Bemiddeling slachtoffer - dader	53

In deze brochure wordt een overzicht gegeven van wat u kan verwachten wanneer u strafklacht indient wegens seksueel geweld. Op basis van deze informatie kan u zich een beeld vormen van het verloop van het onderzoek door politie en justitie.

We verwijzen naar verschillende diensten waar u een beroep op kan doen om hulp te krijgen.

Deze brochure is een leidraad die gebruikt wordt door de advocaten die gratis advocatenadvies verlenen aan slachtoffers die zich aanmelden bij het **Zorgcentrum na Seksueel Geweld**.

De Commissie Juridische Eerstelijnsbijstand heeft als taak heldere informatie te verschaffen over juridische vragen en onderwerpen. We hopen alvast dat deze brochure enige houvast kan bieden.

Bronnen en andere nuttige info

INES KEYGNAERT & INSE VAN MELKEBEKE ZORG VOOR SLACHTOFFERS VAN SEKSUEEL GEWELD: GIDS VOOR STEUNFIGUREN
WEBSITE FEDERAL PUBLIC SERVICE JUSTICE BELGIUM - <https://justitie.belgium.be/en/node/5942#tab-top--1>

Wat is seksueel geweld?

8

Wanneer ben ik slachtoffer van seksueel geweld? Vele definities

Seksueel geweld is een volksgezondheidsprobleem op wereldschaal dat ook veel mensen in Vlaanderen treft. Niet alleen vrouwen en meisjes zijn kwetsbaar, ook heel wat mannen en jongens worden slachtoffer van seksueel geweld.

Seksueel geweld kent vele definities. In de Belgische media spreekt men vaak over “seksueel misbruik”, of recenter ook over “seksueel grensoverschrijdend gedrag”.

De Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO) heeft in 2015 een nieuwe definitie opgesteld: *“Seksueel geweld is elke seksuele daad die tegen iemands wil wordt uitgevoerd. Het kan door eender welke persoon uitgevoerd worden ongeacht zijn of haar relatie tot het slachtoffer, in gelijk welke omgeving.”*

Dit is een ruime definitie die onderstreept dat de seksuele handelingen niet gewenst zijn door het slachtoffer. Hierbij werd door de WHO al eerder gesteld dat dit niet altijd “actief” aangetoond kan worden: *“iemand tot seksuele handelingen dwingen tegen zijn of haar wil, of die daad nu volledig gesteld werd of niet, alsook een poging tot het betrekken van iemand in seksuele daden zonder dat deze de aard of de conditie van de daad snapt, of zonder dat zij/hij kan weigeren deel te nemen of onwil kan uiten, bijvoorbeeld door ziekte, beperking, de invloed van alcohol of drugs, of door intimidatie of druk.”*

Hier blijken dus twee belangrijke zaken: iemand wordt gedwongen tot seks zonder dat hij/zij dat wil(len), en/of er is geen “geïnformeerde seksuele toestemming”.

Meerdere types van seksueel geweld

Naargelang de graad van seksueel contact wordt seksueel geweld ook opgedeeld in meerdere types

Hands-off (geen fysiek contact)

Seksuele intimidatie (vb. verplicht porno kijken, zich uitkleden onder dwang,...) - Seksuele verwaarlozing - Niet respecteren van seksuele intimiteit

Hands-on (met fysiek contact)

Seksueel misbruik (fysiek contact-geen penetratie) vb. knijpen, ongewenste aanraking
Poging tot verkrachting (fysiek contact-poging penetratie)
Verkrachting (fysiek contact-penetratie)

Vier types van seksueel geweld

1. Seksuele intimidatie

Bij intimidatie is er geen fysiek contact. Er is mogelijks verbale intimidatie: elke ongewenste, vaak herhaalde en onbeantwoorde seksuele uitnodiging, ongewilde seksuele aandacht, vraag naar seksueel contact, verbale seksuele insinuaties of opmerkingen, of een dreiging met een seksuele daad om een ander doel te bereiken. Daarnaast omvat het ook het verplicht uitkleden en hierbij bekeken worden, het moeten bekijken van iemand die naakt is, seks heeft of masturbeert, het verplicht moeten bekijken van pornografisch materiaal. Het nemen van naaktfoto's van seksuele aard van een persoon die hiervoor geen toestemming geeft (of niet in staat is om toestemming te geven of te weigeren), wordt ook beschouwd als seksuele intimidatie.

2. Seksueel misbruik

Bij seksueel misbruik is er fysiek contact maar geen penetratie. Seksueel misbruik is het onder dwang opdringen van een fysieke daad van seksuele aard. Bijvoorbeeld het opzettelijk betasten van de penis, de vagina, de billen, de borsten, of de binnenkant van de billen, en dit bij een persoon die dit niet wenst, weigert of geen toestemming kan geven.

3. Poging tot verkrachting

Bij poging tot verkrachting is er sprake van gedwongen of ongewenst contact tussen de penis, een object, vinger of hand van de pleger, en een lichaamsopening (vagina, anus of mond) van het slachtoffer zonder penetratie en dit bij een persoon die dit niet wenst, weigert of geen toestemming kan geven.

4. Verkrachting

Verkrachting is elke daad van seksuele penetratie van welke aard en met welk middel ook, gepleegd op een persoon die daar niet in toestemt. De definitie van verkrachting is **uitgebreid** op verschillende vlakken.

Zo hoeft de penetratie niet volledig te zijn maar kan die ook gedeeltelijk zijn. Daarnaast kan toestemming ook tijdens de daad worden ingetrokken worden. Dat is bijvoorbeeld relevant wanneer de seksuele partner tijdens de daad het condoom uitdoet en de weigering negeert. Er is ook sprake van verkrachting als het slachtoffer als instrument gebruikt wordt, bijv. als iemand wordt opgedragen zichzelf of iemand anders te penetreren.

Dit omvat: enkelvoudige en meervoudige verkrachting, groepsverkrachting, gedwongen abortus, gedwongen seksuele betrekkingen binnen een huwelijk of relatie.

Wanneer ben ik juridisch gezien slachtoffer? Alles draait om toestemming

Men is slachtoffer wanneer er seksuele handelingen gesteld worden die door de wet niet toegelaten zijn.

Toestemming voor seksuele handelingen kreeg een uitdrukkelijke plaats in het seksueel strafrecht en een meer overkoepelende interpretatie.

Er is sprake van seksuele misdrijven als de feiten tegen de vrije wil en dus zonder toestemming plaatsvonden.

Toch moet er altijd oog zijn voor de omstandigheden van elke individuele zaak om te beoordelen of er toestemming was of niet. Als er bijvoorbeeld geen sprake was van verweer, betekent dat nog niet dat er effectief toestemming was, het kan in dat geval nog steeds gaan om een misdrijf. Toestemming is ook geen vaststaand gegeven: elk individu kan op elk moment voor of tijdens de daad de toestemming intrekken.

In bepaalde situaties kan er sowieso geen sprake zijn van toestemming:

- Er is geen toestemming als de dader gebruik maakt van de kwetsbare toestand van het slachtoffer waardoor de vrije wil is aangetast, bijv. wanneer het slachtoffer onder invloed is van verdovende middelen.
- Er kan nooit toestemming zijn als de dader bedreiging, fysiek of psychisch geweld, dwang, verrassing of een list gebruikt.
- Er kan nooit toestemming zijn als het slachtoffer slaapt of bewusteloos is.
- Een minderjarige jonger dan 16 jaar kan in principe geen toestemming geven voor seksuele handelingen. Een uitzondering op deze wet zijn personen tussen 14 en 16 jaar die met wederzijdse toestemming geslachtsgemeenschap hebben en waarbij er een max. leeftijdsverschil van 3 jaar is.

Is seksueel geweld ernstig?

Seksuele misdrijven passen in “titel VIII: de misdaden en wanbedrijven tegen personen” onder een nieuw hoofdstuk “seksuele integriteit, het seksuele zelfbeschikkingsrecht en de goede zeden”. Die plaats toont duidelijk aan dat elk individu de vrije wil heeft om in te stemmen met seksuele handelingen, maar dat die toestemming er altijd en daadwerkelijk moet zijn.

Het hoofdstuk rond seksuele misdrijven volgt vlak na het hoofdstuk rond opzettelijk doden. Die plaats in het wetboek benadrukt dat seksuele misdrijven een **zeer ernstige vorm** van criminaliteit zijn.

Seksuele misdrijven vielen vroeger onder “titel VII: misdaden en wanbedrijven tegen de orde der familie en tegen de openbare zedelijkheid”. Seksuele misdrijven tasten echter de seksuele integriteit van een persoon aan. Het uitgangspunt is niet meer dat er een inbreuk op de gezinsvrede is. Het gaat ook niet specifiek om misdrijven tegen de moraal of de eer.

Alle misdrijven van seksuele uitbuiting van minderjarigen, worden gegroepeerd. Het kan bijv. gaan om het benaderen van minderjarigen voor seksuele doeleinden, prostitutie van minderjarigen en beelden van seksueel misbruik van minderjarigen.

De rechter heeft binnen het wettelijk kader voor elk misdrijf een bepaalde vork aan bestraffing. Er zijn daarnaast meer mogelijkheden gecreëerd om straffen op maat op te leggen, ook bij het basismisdrijf verkrachting. Naast het opleggen van een gevangenisstraf, kan de rechter de dader bijvoorbeeld ook verplichten om een behandeling te volgen als probatiestraf. Zo kan de dader bijvoorbeeld werken aan de seksuele problematiek die leidde tot de feiten. Een meer gerichte aanpak en effectieve bestraffing kunnen de kans op recidive doen dalen.

De optie tot probatiestrafpen zoals een verplichte therapie of ontwenningsskuur is inzetbaar voor alle daders, ongeacht hun eventueel gerechtelijk verleden.

Welke zijn de seksuele misdrijven in de wet?

Er is een logische opbouw in het seksueel strafrecht: er is een onderscheid tussen basismisdrijven en verzwaarde misdrijven. Die laatste zijn de basismisdrijven waar er een verzwarende omstandigheid aanwezig is met een hogere strafmaat als gevolg. Hier schetsen we de belangrijkste basismisdrijven en wat verzwarende omstandigheden zijn:

1. Wat is verkrachting?

Verkrachting is elke daad van seksuele penetratie van welke aard en met welk middel ook, gepleegd op een persoon die daar niet in toestemt. De definitie van verkrachting is uitgebreid op verschillende vlakken. Zo hoeft de penetratie niet volledig te zijn maar kan die ook gedeeltelijk zijn. Daarnaast kan toestemming ook tijdens de daad ingetrokken worden. Dat is bijvoorbeeld relevant wanneer de seksuele partner tijdens de daad het condoom uitdoet en de weigering negeert.

Er is ook sprake van verkrachting als het slachtoffer als instrument gebruikt wordt, bijv. als iemand wordt opgedragen zichzelf of iemand anders te penetreren.

De strafmaat voor het basismisdrijf verkrachting die een correctionele rechtbank kan opleggen is minimum zes maand en maximum tien jaar.

2. Wat is aantasting van de seksuele integriteit?

Een aantasting van de seksuele integriteit is elke handeling die door een normaal, redelijk persoon als seksueel ongepast wordt beschouwd. Bedreiging of geweld zijn daarbij geen vereisten. Iedereen kan slachtoffer zijn, ongeacht hun gender.

Aantasting van de seksuele integriteit vervangt het vorig misdrijf aanranding van de eerbaarheid. De wetgever stelt namelijk dat de bescherming van de individuele seksuele autonomie op het spel staat en niet de eer van de familie.

De naamswijziging heeft niet tot gevolg dat bepaalde gedragingen die voorheen strafbaar waren plots niet meer strafbaar zouden zijn. De bestaande rechtsleer voor aanranding van de eerbaarheid blijft dus ook gelden voor aantasting van de seksuele integriteit.

De strafmaat voor het basismisdrijf aantasting van de seksuele integriteit die een correctionele rechtbank kan opleggen is minimum zes maanden en maximum vijf jaar.

3. Wat is voyeurisme?

Als een persoon zich in een situatie bevindt waarin het redelijk lijkt dat er geen ongewenste blikken zijn, maar die persoon toch geobserveerd wordt of wanneer er toch beeld- of geluidsopnames worden gemaakt, dan is er sprake van voyeurisme.

Niet enkel naakte personen kunnen het slachtoffer zijn, maar ook personen die zonder hun medeweten worden geobserveerd en (een deel van) hun lichaam laten zien dat logischerwijs verborgen zou zijn als het slachtoffer wel had geweten dat er sprake was van observatie of registratie.

De strafmaat voor het basismisdrijf voyeurisme die een correctionele rechtbank kan opleggen is minimum zes maanden en maximum vijf jaar.

4. Wat is openbare zedenschennis?

Niet alle publieke seksueel getinte beelden, handelingen of gedragingen zijn ontoelaatbaar en dus strafbaar. Er is enkel sprake van openbare zedenschennis als het gaat om inhoud van extreem pornografisch of gewelddadige aard en exhibitionisme.

Exhibitionisme is het opdringen aan andermans zicht van de eigen ontblote geslachtsdelen of van een seksuele daad op een openbare plaats of op een plaats die zichtbaar is voor het publiek. Er moet dus sprake zijn van een seksuele connotatie: wildplassen is bijv. evenmin toegelaten, maar valt niet onder exhibitionisme.

De strafmaat voor het basismisdrijf openbare zedenschennis die een correctionele rechtbank kan opleggen is minimum acht dagen en maximum één jaar.

5. Wat is een verzaamd misdrijf?

Verzwaarde misdrijven zijn basismisdrijven waar er een verzwarende omstandigheid aanwezig is met een hogere strafmaat als gevolg.

De verzwarende omstandigheden zijn uitgebreid en gemoderniseerd. Voorbeelden van verzwarende omstandigheden zijn:

- de dood van het slachtoffer als gevolg van de feiten
- foltering, opsluiting of zwaar geweld tegen het slachtoffer
- de bedreiging van het slachtoffer met een wapen op gelijkaardig voorwerp
- de kwetsbare toestand van het slachtoffer
- het slachtoffer was jonger dan 16 jaar of tussen de leeftijd van 16 en 18 jaar
- er is sprake van incest

Incest is seksueel contact tussen bloedverwanten. Sinds de hervorming van het seksueel strafrecht wordt incest beschouwd als een afzonderlijk misdrijf als het gaat om minderjarigen. Incest is een verzaamd misdrijf.

De strafmaat voor het verzaamd misdrijf incest die een correctionele rechtbank kan opleggen, hangt af van het basismisdrijf. Bij aantasting van de seksuele integriteit tussen minderjarige bloedverwanten, is dat bijvoorbeeld minimum 1 jaar en maximum 15 jaar. Bij verkrachting tussen minderjarige bloedverwanten, is dat minimum 3 jaar en maximum 28 jaar. Als er sprake is van incest tussen meerderjarigen zonder toestemming, dan is dat ook strafbaar als een niet-consensuele intrafamiliale seksuele handeling. De strafmaat bij aantasting van de seksuele integriteit tussen meerderjarige bloedverwanten is minimum zes maanden en maximum 10 jaar. Bij verkrachting tussen meerderjarige bloedverwanten is dat minimum 1 jaar en maximum 15 jaar.

De hervorming van het seksueel strafrecht voegt bepaalde verzwarende omstandigheden toe of breidt ze uit: nieuw: de toediening van weerloos makende stoffen waarbij de dader het slachtoffer heimelijk of onder dwang verdooft of weerloos maakt met als doel het slachtoffer seksueel te misbruiken (zulke feiten worden soms benoemd als 'drug facilitated sexual assault' of 'spiking') uitgebreid: er is een discriminerende drijfveer. De dader was gemotiveerd door haat, misprijzen of vijandigheid op basis van een bepaald (vermeend) kenmerk van het slachtoffer. Dat kan gaan om bijvoorbeeld ras of seksuele geaardheid, maar de lijst van mogelijke gronden is gemoderniseerd en uitgebreid.

6. Wat is misbruik van prostitutie?

De uitbating van prostitutie wordt stapsgewijs gedecriminaliseerd, maar als er een element van mensenhandel of misbruik is, blijven de handelingen strafbaar. De wet stelt dat er (los van mensenhandel) vier specifieke misdrijven mogelijk zijn.

Pooierschap

Vrijwillige sekswerkers die zelf hun eigen sekswerk organiseren, kunnen dat doen, maar een pooier blijft strafbaar. Het aanmoedigen van een persoon om in de prostitutie te stappen, is strafbaar met een gevangenisstraf tot maximum 5 jaar. Ook als iemand een persoon verhindert om uit de prostitutie te stappen, is dat strafbaar.

Illegale reclame

Niet alle reclame voor sekswerk is toegestaan. Te prominente reclame in het publieke domein of reclame in de buurt van onderwijsinstellingen zijn bijvoorbeeld verboden. Zulke feiten zijn strafbaar met een gevangenisstraf van 1 maand tot 1 jaar en een geldboete van 100 euro tot 1000 euro (te vermeerderen met de geldende opdecieimen).

Openbaar aanzetten tot prostitutie

Het is absoluut verboden om iemand aan te zetten in de prostitutie te stappen met welk middel ook. Daarmee viseert de wetgever bijvoorbeeld zogenaamde loverboys, sugardaddies en andere malafide figuren die mensen in de prostitutie duwen. Zulke feiten zijn strafbaar met een gevangenisstraf van 1 maand tot 1 jaar en een geldboete van 100 euro tot 1000 euro (te vermeerderen met de geldende opdecieimen).

Verzwaard misbruik van prostitutie

Door verzwaard misbruik van prostitutie in te roepen als strafbaar feit wil de wetgever kwetsbare meerderjarige personen die door hun sociale achtergrond het slachtoffer zijn van misbruik van prostitutie extra beschermen. Zulke feiten zijn strafbaar met een gevangenisstraf van minimum 6 maanden en maximum 10 jaar.

Moet ik iets doen?
Wat kan ik doen?

Welke mogelijkheden heb ik?

Wanneer u wenst dat de feiten onderzocht worden is het vaak aangewezen om naar de politie te gaan voor een klacht. Daarnaast heeft u de mogelijkheid om uw klacht rechtstreeks bij het parket of bij de onderzoeksrechter in te dienen. Dit laatste betreft een “klacht met burgerlijke partijstelling.” Voor dit soort klacht gelden een aantal voorwaarden. Uit het onderzoek dat volgt zal moeten blijken of de pleger zich voor de rechter moet verantwoorden.

Wanneer het moeilijk is om met uw ervaring naar de politie, het parket of de onderzoeksrechter te gaan kan u terecht bij een aantal diensten die u kunnen helpen. Hun gegevens vindt u verder in deze brochure. Ze kunnen u ondersteunen en eventueel voorbereiden op de klacht. Via het Zorgcentrum Seksueel Geweld kan u ook een afspraak maken met een advocaat van de dienst *Gratis Advocatenadvies* om info en juridisch advies te krijgen over het indienen van een strafklacht.

Zou ik een strafklacht indienen?

Een strafklacht indienen is een wettelijk middel om de pleger ter verantwoording te roepen. Een klacht kan zowel tegen een bekende als tegen een onbekende dader. Op basis van uw klacht wordt een proces-verbaal opgesteld en start een onderzoek. U ontvangt een kopie van uw verklaring en een attest van klachtneerlegging als bewijs van uw klacht. U kan zich ook formeel registreren als benadeelde persoon, op die manier wordt u op de hoogte gehouden van de verdere stappen van het onderzoek.

Het is vaak van belang dat de feiten onderzocht worden om een link te leggen met mogelijke eerdere feiten en om te vermijden dat er andere, nieuwe slachtoffers vallen. Maar niemand kan verplicht worden een klacht in te dienen. Deze brochure wil objectief informeren over de gevolgen van het indienen van een strafklacht.

Wanneer klacht indienen?

Als je beslist strafklacht in te dienen is het erg aan te raden niet te wachten met de klacht.

Bepaalde bewijzen of sporen zijn moeilijker of niet meer te onderzoeken naarmate er meer tijd overheen gaat. Een klacht is echter steeds nuttig, ook wanneer u zich reeds gewassen heeft of een condoom gebruikt werd. Politie en justitie kunnen onmiddellijk uitmaken welke onderzoeken nuttig en dringend zijn. Ook als je geen klacht wil indienen kan je terecht in het Zorgcentrum na Seksueel geweld.

Wat als de feiten al langer geleden gebeurd zijn?

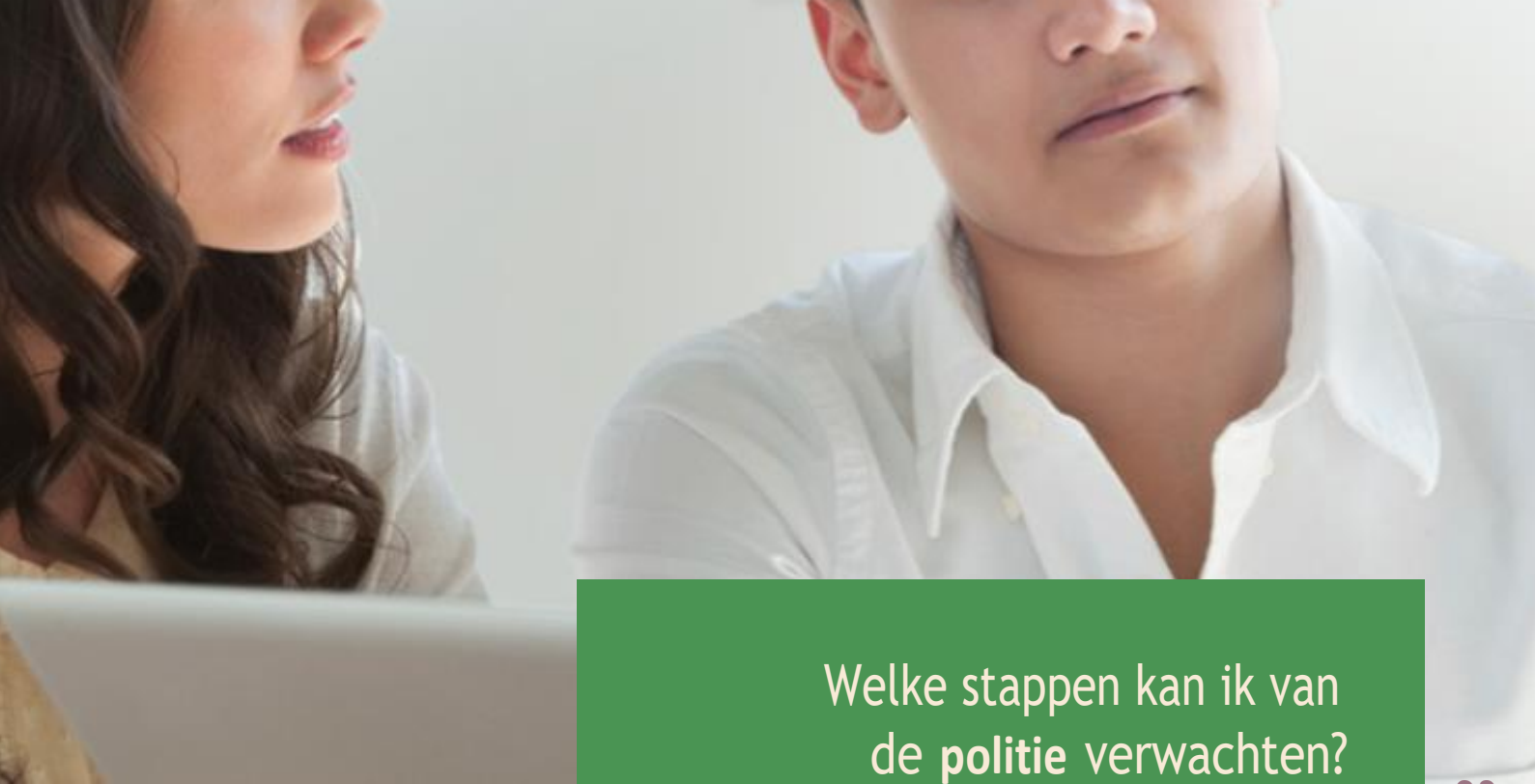
De verjaringstermijn verschilt naargelang het slachtoffer minderjarig of meerderjarig is én naargelang de aard van de feiten. Een medewerker van politie zal u de juiste informatie geven aangepast aan uw situatie. Het is altijd zinvol om klacht in te dienen.

Wat zijn de gevolgen van klacht indienen?

De politie zal een onderzoek starten (in opdracht van het parket of de onderzoeksrechter). Ze zal op diverse manieren zoeken naar elementen die de waarheid aan het licht kunnen brengen. Aangezien de politie het onderzoek op een neutrale manier voert zal zij aan geen van de partijen informatie geven over de geplande onderzoeks daden noch over de resultaten ervan. Omdat het onderzoek ook gevoerd wordt in het belang van de maatschappij kan u het onderzoek niet op uw vraag stopzetten (ook niet wanneer u uw klacht intrekt) of het verloop bepalen. Op bepaalde momenten in de procedure heeft u wel mogelijkheden om tussen te komen in de procedure.

Wat als ik zelf geen klacht heb ingediend?

Het kan zijn dat u door de politie wordt gecontacteerd zonder dat u zelf een klacht hebt ingediend. U wordt gecontacteerd omdat andere personen feiten aangemeld hebben bij de politie, uw naam is opgedoken in het kader van een lopend onderzoek of werd vermeld door de verdachte. Aangezien het om mogelijk strafbare handelingen gaat kan politie en justitie deze mededeling niet negeren. U zal in dat geval gehoord worden en mogelijk ook geconfronteerd worden met andere onderzoeks daden die hierna beschreven worden. U heeft vanaf dan dezelfde rechten als een slachtoffer dat zelf klacht heeft ingediend.

Welke stappen kan ik van
de politie verwachten?

23

Strafklacht indienen

Als je strafklacht gaat indienen, hou je er best rekening mee dat dit enige tijd in beslag neemt. Bepaalde onderzoeksleden vragen praktische organisatie en inzet van verschillende medewerkers. Politie en justitie zijn er zich van bewust dat bepaalde onderzoeksleden confronterend en stresserend kunnen zijn. Toch is het in je belang om de onderzoeksleden correct uit te voeren.

Aan het onthaal bij de politie mag je je beperken tot de mededeling dat u klacht wilt indienen voor zedenfeiten. Het is niet nodig om aan het onthaal alles te vertellen. De onthaalbediende zal een andere medewerker oproepen, zodat je de mogelijkheid krijgt uw verhaal weer te geven in alle discretie. Je kan doorverwezen worden naar het **Zorgcentrum voor Slachtoffers van Seksueel geweld (ZSG)**.

Verhoor

De politie zal eerst een verkennend gesprek met u hebben waarin u in uw eigen woorden kan vertellen wat er gebeurd is. In een volgende fase zal de politie uw verhaal op papier zetten. Op dat moment wordt er een proces-verbaal opgesteld.

Bij het opstellen van het proces-verbaal zal de politie u vragen stellen. Uw antwoorden zijn van belang om sporen van de feiten vast te stellen en te analyseren. Bepaalde vragen kunnen confronterend zijn. De politie is zich ervan bewust dat het soms moeilijk is om bepaalde details van het gebeurde onder woorden te brengen of te beschrijven. Dergelijke vragen zijn niet bedoeld om uw geloofwaardigheid ter discussie te stellen. De politie wil in de eerste plaats een volledig beeld krijgen van de feiten. Daarom zal de politie op diverse manieren zoeken naar elementen die de waarheid aan het licht kunnen brengen. De informatie is ook nodig om vergeleken te worden met de versie van de tegenpartij.

>>>

Op basis van dit proces-verbaal start een onderzoek, onder leiding van een parketmagistraat of een onderzoeksrechter. Het is gebruikelijk dat de politie in deze fase ook overleg pleegt met de parketmagistraat of de onderzoeksrechter om de instructies voor het verder onderzoek te bespreken.

Soms kan de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon het verhoor vergemakkelijken. De vertrouwenspersoon mag op geen enkele manier tussenkomen. De politie wil zo vermijden dat het verhoor beïnvloed wordt. In uitzonderlijke gevallen kan de vertrouwenspersoon geweigerd worden in het belang van het onderzoek.

Audiovisueel verhoor

De parketmagistraat of de onderzoeksrechter kan opdracht geven aan de politie om uw verhoor op te nemen op video. Dit noemt men een “audiovisueel verhoor”. Bij minderjarige slachtoffers wordt dit steeds gedaan.

Een audiovisueel verhoor kan vermijden dat u te vaak uw verhaal moet vertellen. Een video beperkt zich niet alleen tot datgene wat letterlijk gezegd wordt maar geeft ook een beeld van uw non-verbale communicatie. Al deze elementen zijn van belang bij de interpretatie van uw verklaring. Een audiovisueel verhoor biedt ook de mogelijkheid de verdachte te confronteren met uw verklaring zonder dat een rechtstreeks contact met u noodzakelijk is.

Voor een audiovisueel verhoor wordt, vanaf 12 jaar, de toestemming van de minderjarige gevraagd. De toestemming van de ouders is niet vereist.

Een audiovisueel verhoor zal voor zover het mogelijk is, onmiddellijk na de klacht gebeuren. Het is echter waar-

>>>

schijnlijker dat dit, om organisatorische redenen, op een later tijdstip zal plaatsvinden. Indien er enige tijd verloopt tussen uw klacht en het moment waarop het audiovisueel verhoor doorgaat, bent u best zo discreet mogelijk over uw ervaring ten overstaan van uw omgeving om zo het latere onderzoek niet in gevaar te brengen en de verdachte zélf niet te verontrusten vooraleer de politie en justitie stappen ondernemen.

De audiovisuele opname van uw verhoor wordt met de nodige discretie behandeld en kan alleen worden bekeken door: uzelf, de medewerkers van politie en justitie betrokken bij het onderzoek, de verdachte en de advocaten. De opname kan bekeken worden op de griffie van de bevoegde rechtbank. Een uitgeschreven weergave van de audiovisuele opname zit in het dossier.

Forensisch-medisch onderzoek in het ZSG

Dit onderzoek is bedoeld om sporen terug te vinden. Het gebeurt dus best zo snel mogelijk na de feiten. In het **Zorgcentrum na Seksueel Geweld** verzamelt een team van artsen en forensisch verpleegkundigen sporen van de pleger, van verwondingen,... Dit gebeurt allemaal volgens een stappenplan.

Er wordt ook samengewerkt met infectiologen, kinderartsen, urgentieartsen, gastro-enterologen, gynaecologen, psychiaters, psychologen en urologen.

Het Zorgcentrum biedt ook de nodige medische hulp (medisch onderzoek en behandeling), psychologische hulp (eerste psychologische zorgen en verdere opvolging).

>>>

Men doet vaststellingen van verwondingen. Er wordt gezocht naar sporen van de geweldpleger. Er wordt bewijsmateriaal verzameld voor een eventuele klacht en rechtzaak.

Het forensisch verslag van het ZSG maakt deel uit van het strafonderzoek en wordt afgegeven aan de zedeninspecteurs om aan het proces-verbaal te hechten als u beslist om klacht neer te leggen, dan is dit later ook ter inzage beschikbaar. Als u geen klacht wil neerleggen worden de sporen ook afgenomen maar zal een kopie aan u meegegeven worden.

U heeft het recht het onderzoek te laten bijwonen door een meerderjarige vertrouwenspersoon naar eigen keuze.

U hoeft niet te betalen voor de onderzoeken die gedaan worden.

Inbeslagname van kledij

Wanneer de parketmagistraat of de onderzoeksrechter meent dat er sporen aanwezig kunnen zijn op uw kledij, kan deze in beslag genomen worden voor verder onderzoek in een laboratorium.

In het ZSG is vervangkledij aanwezig voor het geval uw kledij ter plaatse moet blijven verder onderzoek.

Opsporing van de pleger/verdachte

In het gesprek met de politie geeft u aan of u de pleger kent, herkend heeft of kan beschrijven. Naargelang uw antwoord zullen de verdere onderzoeksdaden verschillen.

In geval de pleger/verdachte gekend is

Als u de pleger kent zal de politie, na overleg met de parketmagistraat of de onderzoeksrechter, betrokkene opsporen voor verhoor. Het verhoor van de verdachte volgt niet altijd onmiddellijk na de klacht. Vaak wil de politie eerst zoveel mogelijk informatie verzamelen vooraleer de verdachte te verhoren. Om het onderzoek niet te belemmeren vraagt dit van u discretie.

>>>

In geval de pleger/verdachte onbekend is

Misschien kon u geen elementen aangeven die toelaten de pleger te identificeren. De politie kan, op basis van uw beschrijving een robotfoto maken. Mogelijk wordt u gevraagd om het fotoarchief door te nemen. In elk geval blijft een klacht erg belangrijk omdat bepaalde sporen (bvb. DNA) later nog kunnen leiden tot identificatie.

Misschien is de pleger u wel bekend maar bent u bang om de naam te noemen. In dat geval is het belangrijk te bespreken wat nodig is om u toch veiliger te voelen. Een aantal diensten uit de hulpverlening kunnen u ondersteunen om dit met de politie te bespreken.

Confrontatie

Met het oog op “herkenning” van een mogelijke verdachte zal de politie u foto’s voorleggen of wordt u gevraagd een aantal mogelijke verdachten te bekijken vanachter een doorkijkspiegel dewelke rechtstreeks contact tussen u en verdachte onmogelijk maakt.

Het is zeer ongebruikelijk om u rechtstreeks met de verdachte te confronteren en u mag zo’n confrontatie steeds weigeren.

Welke stappen kan ik van justitie verwachten?

30

Wie bepaalt het verloop van een onderzoek?

In de meeste gevallen zal een parketmagistraat het onderzoek leiden. Deze magistraat beslist welke onderzoeksdadens uitgevoerd moeten worden. De politie en alle aangestelde deskundigen rapporteren aan de magistraat.

Voor bepaalde onderzoeksdadens is alleen een onderzoeksrechter bevoegd. In die gevallen neemt een onderzoeksrechter de leiding van het onderzoek over en beslist welke onderzoeksdadens nodig zijn. De politie en alle aangestelde deskundigen rapporteren in dat geval aan de onderzoeksrechter.

Welke onderzoeksdadens kunnen gebeuren?

De parketmagistraat of de onderzoeksrechter bepaalt, aan de hand van de binnengekomen informatie welke onderzoeksdadens nuttig kunnen zijn. Hieronder kan u een overzicht vinden van de meest toegepaste onderzoeken. Bepaalde onderzoeksdadens zullen op u van toepassing zijn, andere niet.

- verhoor van het slachtoffer / verdachte
- verhoor van mogelijke getuigen
- onderzoek aan het lichaam door een wetsdokter
- onderzoek door psycholoog / psychiater
- sporenonderzoek op kledij, op de plaats van de feiten, huiszoeking
- onderzoek van het telefoon-, mail- en internetverkeer
- ...

Onderzoek door een psycholoog / psychiater

De parketmagistraat of de onderzoeksrechter kan beslissen om een psycholoog en/of een psychiater aan te stellen. Deze kan één of meerdere opdrachten krijgen. Het kan de bedoeling zijn de geloofwaardigheid van de verklaringen van één of meerdere partijen te beoordelen. Het kan de bedoeling zijn de toerekeningsvatbaarheid van de verdachte te bepalen.

Het onderzoek kan tot doel hebben de gevolgen te bepalen voor u. Bepaalde kenmerken kunnen leiden tot strafverzwaring voor de verdachte (bvb. geestelijke of fysieke beperkingen van het slachtoffer).

Evenals alle andere medewerkers betrokken in het onderzoek stelt de aangestelde deskundige zich neutraal op. Zijn vaststellingen of conclusies zijn er niet op gericht één van de partijen te ondersteunen.

Het onderzoek van de psychiater of psycholoog beperkt zich strikt tot de opdracht van de parketmagistraat of de onderzoeksrechter.

In het ZSG wordt naast het medisch forensisch onderzoek ook psychische hulpverlening verstrekt. U hoeft daarvoor niet te betalen.

U kunt uiteraard ook zonder tussenkomst van het ZSG de nodige psychologische begeleiding zoeken. De kosten hiervan zijn door u te betalen, doch kunnen ingebracht worden in de eis tot schadevergoeding indien er later wordt overgegaan tot dagvaarding.

Wat kan justitie doen met de verdachte?

Indien er een verdachte gekend is

De door u aangewezen dader is in dit stadium van het onderzoek slechts verdachte. Ondanks eventuele beken- tenissen is het aan de politie en justitie om de schuld te bewijzen. Dit betekent dat men hem of haar in deze fase niet zomaar kan opsluiten.

Na een eerste verhoor zal het parket beslissen welke maatregelen nodig zijn t.a.v. de verdachte. Vaak zal het onderzoek verder gezet worden terwijl de verdachte in vrijheid is.

In de gevallen waarin een onderzoeksrechter bevoegd is, kan die beslissen aan de vrijheid van de verdachte voorwaarden te verbinden. Deze voorwaarden zijn niet bedoeld als straf maar betreffen een tijdelijke controle- en beschermingsmaatregel. Een aantal voorwaarden kunnen betrekking hebben op uzelf (bvb. contactverbod, straatverbod).

De onderzoeksrechter kan ook beslissen een verdachte tijdens het onderzoek in de gevangenis te plaatsen. Dit is altijd tijdelijk en moet tijdens het onderzoek regelmatig opnieuw gemotiveerd worden.

Als de verdachte deel uitmaakt van je gezin

Een mogelijke maatregel bij intrafamiliaal geweld is het *tijdelijk huisverbod* van 14 dagen dat opgelegd kan worden door het parket, verlengbaar tot 3 maanden door de familierechtbank. Meer info via <https://www.vlaanderen.be/tijdelijk-huisverbod>

Het kan zijn dat je na een klacht gecontacteerd wordt door een medewerker van het *Veilig Huis* voor een onthaalgesprek. Meer info kan je vinden op <https://www.vlaanderen.be/veilig-huis>

Indien de verdachte niet gekend is

Ook als er niet onmiddellijk een verdachte geïdentificeerd kan worden, blijft het de moeite om klacht in te dienen. Wanneer er sporen gevonden zijn kunnen de resultaten later nog van nut zijn (bvb. DNA). Een onderzoek kan altijd heropend worden.

Wat als de verdachte mij benadert of intimideert?

Het is aan te raden een incident te melden aan de politie en zo mogelijk de identiteit van getuigen mede te delen.

Wanneer een onderzoek geleid wordt door **een parketmagistraat**, zal deze bij een incident beoordelen of het nodig is het onderzoek aan de onderzoeksrechter over te dragen. Deze heeft meer mogelijkheden om hier op te reageren.

Wanneer **een onderzoeksrechter** belast wordt met het onderzoek, kan hij de verdachte voorwaarden opleggen. Bepaalde voorwaarden kunnen betrekking hebben op uzelf (bvb. contactverbod, straatverbod). Wanneer de verdachte één van zijn voorwaarden schendt, kan de onderzoeksrechter beslissen om deze tijdelijk naar de gevangenis te sturen.

Wie beslist over de zaak?

Bij een onderzoek onder leiding van **een parketmagistraat** zal deze moeten uitmaken of er voldoende bezwarende elementen zijn om een verdachte naar de rechtbank te sturen.

Wanneer de magistraat van oordeel is dat er onvoldoende elementen zijn om een verdachte voor de rechtbank te brengen wordt het onderzoek afgesloten zonder verder gevolg. Het onderzoek wordt “geseponeerd”. Deze beslissing kan herzien worden wanneer er nieuwe elementen opduiken.

Bij een onderzoek onder leiding van **een onderzoeksrechter** beslist deze niet zelf of de zaak naar de rechtbank gaat. Deze beslissing wordt genomen door de raadkamer of de kamer van inbeschuldigingstelling op “vordering” van het parket. Met een “vordering” doet het parket een voorstel

aan de raadkamer over wat er moet gebeuren met de zaak. Deze instanties kunnen beslissen dat er onvoldoende bezwaren zijn om het onderzoek te verwijzen naar de rechtbank. In dat geval wordt het strafdossier afgesloten zonder verder gevolg. Dit is een “buitenvervolginstelling.”

In alle gevallen waarbij een verdachte wordt doorverwezen naar de rechtbank is het aan de strafrechter om te oordelen of er voldoende bewijzen zijn om de verdachte te veroordelen of vrij te spreken.

Hoe verloopt een zitting van de rechtbank?

Enkele weken voor de zitting ontvangt u van het parket een uitnodiging. U bent niet verplicht om te komen. Ook wanneer u niet komt zal de zaak behandeld worden, (aangezien het parket de belangen van de maatschappij moet verdedigen). U kunt zich tijdens de zitting laten bijstaan door een justitie-assistent van de dienst slachtofferonthaal.

Wanneer u uw schade vergoed wilt zien, moet u wel zelf komen of u laten vertegenwoordigen door een advocaat.

Om schadevergoeding te kunnen vragen moet u zich burgerlijke partij stellen op de dag van de zitting. U kan vooraf zelf een overzicht maken van uw schade of u kan gebruik maken van een document dat ter plaatse ter beschikking is om in te vullen.

>>>

Bij aankomst kan u zich melden bij de deurwachter. De zaak wordt opgeroepen op naam van de verdachte. U begeeft zich naar voor in de zaal en neemt plaats op de plek die u toegewezen wordt. De rechter zal u (of uw advocaat) het woord geven om uw eis tot schadevergoeding toe te lichten. Vervolgens komt het parket aan het woord om uit te leggen waarom ze vervolging van de verdachte wenst. Het parket legt ook uit welke elementen ze bewezen acht en stelt een straf voor. De verdachte (en zijn advocaat) komen als laatste aan het woord. U (of uw advocaat) kan zich niet uitspreken over de strafmaat. Alle partijen hebben het recht te vragen de zaak achter gesloten deuren te behandelen. De rechter beslist. Dit wordt vooral toegepast wanneer het slachtoffer minderjarig is.

De uitspraak volgt meestal op een later tijdstip. U ontvangt daarvoor geen nieuwe uitnodiging. U kan tegen betaling een afschrift van het vonnis bekomen bij de griffie van de rechtbank die uitspraak deed.

Wat indien ik niet akkoord ga met de uitspraak van de rechtbank?

U of uw advocaat kan beroep aantekenen wanneer u niet akkoord gaat met de uitspraak over de schadevergoeding of bij een vrijspraak. Dit moet gebeuren binnen de 30 dagen na de uitspraak. U moet zich richten tot de griffie van de rechtbank die uitspraak deed.

U kan geen beroep aantekenen wanneer u niet akkoord gaat met de uitgesproken straf.

Alleen de verdachte en het parket kunnen in dat geval in beroep gaan.

Wat zijn mijn rechten?

38

Zodra een onderzoek start, geldt het “geheim van het onderzoek”. Dit betekent dat politie en justitie geen informatie geven over de geplande onderzoeksdaaden, evenmin over de resultaten ondanks het feit dat het onderzoek gestart is op basis uw klacht. Noch u noch uw advocaat kan de behandeling van de zaak mee sturen of bespoedigen.

Hierna volgt een overzicht van de momenten waarop u zelf kan tussenkomen in de procedure.

Welke rechten heb ik bij politie?

Bij indienen van de klacht?

De politie zal uw verklaring op papier zetten en een proces-verbaal maken. U kan vragen uw verklaring te noteren in uw eigen bewoordingen.

Hoe weet ik wat er in mijn klacht staat?

Uw verklaring wordt u ter nalezing en ter ondertekening voorgelegd. U heeft recht op een kopie van het proces-verbaal met uw verklaring. De kopie wordt meegegeven of opgestuurd. In uitzonderlijke omstandigheden kan de afgifte van een kopie uitgesteld worden tot 2 maal 3 maanden. De kopie is kosteloos.

Kan ik nog iets toevoegen aan mijn klacht?

U heeft het recht om een bijkomende verklaring af te leggen mocht u het gevoel hebben dat uw eerste verklaring niet volledig is. U heeft ook het recht om documenten

>>>

die de zaak kunnen verduidelijken te laten toevoegen aan het dossier (bvb. geneeskundig attest, foto's, e.d.) U kan ten allen tijde informatie bezorgen aan de politie die relevant kan zijn voor het onderzoek (bvb. getuigen, sms-berichten,...).

Kan ik nog iets doen na mijn klacht?

Na het verhoor ontvangt u van de politie een aantal documenten die informatie bevatten over uw rechten.

U krijgt een "attest van uw klachtneerlegging" als bewijs van uw klacht. U ontvangt informatie over de hulpverlening. De politie kan u in contact brengen met Slachtofferhulp.

Welke rechten heb ik bij justitie?

Hoe blijf ik op de hoogte van mijn zaak?

Om geïnformeerd te worden over uw zaak dient u een "geregistreeerde benadeelde" te zijn. Die registratie als benadeelde gebeurt in de regel bij het afleggen van uw verklaring. U zal dit kunnen nalezen in de kopie van uw verklaring die u ontvangt.

Mocht dit door een vergetelheid niet gebeurd zijn, kunt u zich ook via een brief aan het parket laten registreren als benadeelde.

Het parket zal u op het einde van het onderzoek op de hoogte brengen van de beslissing die ze neemt in de zaak. In het geval dat een onderzoeksrechter het onderzoek gevoerd heeft, zal u verwittigd worden van de zitting van de raadkamer waar zal beslist worden of de feiten zullen behandeld worden voor de correctionele rechtbank of niet.

>>>

Kan ik het dossier inkijken?

Om het dossier in te kijken, moet u wachten tot het onderzoek afgesloten is.

Alleen wanneer een onderzoeksrechter bevoegd is voor het onderzoek kan u in de loop van het onderzoek inzage in het dossier vragen. Dit moet u met een gemotiveerd verzoekschrift aan de onderzoeksrechter doen. Hiervoor dient u het statuut van geregistreeerde benadeelde of burgerlijke partij te hebben. Bovendien kan inzage van het dossier alleen wanneer u over een toelating van de onderzoeksrechter beschikt.

In alle gevallen waarin een verdachte wordt doorverwezen naar de rechtbank, krijgt u automatisch de toelating tot inzage van het dossier toegestuurd samen met de datum van de zitting.

Wanneer beslist werd de zaak te seponeren, moet u zelf initiatief nemen om inzage in het dossier te krijgen. U of uw advocaat richt uw vraag schriftelijk aan het parket.

>>>

Kan ik documenten uit het dossier krijgen?

U heeft de mogelijkheid een kopie te laten maken van het dossier of van bepaalde documenten uit het dossier. Dit kan pas wanneer het onderzoek afgesloten is.

Alleen wanneer een onderzoeksrechter bevoegd is voor het onderzoek, kan u in de loop van het onderzoek toelating tot het nemen van kopieën in het dossier vragen. Dit moet u met een gemotiveerd verzoekschrift aan de onderzoeks- rechter. In dat geval dient u het statuut van geregistreerde benadeelde of burgerlijke partij te hebben. De onderzoeks- rechter kan dit om bepaalde redenen weigeren.

In alle gevallen waarin een verdachte wordt doorverwezen naar de rechtbank krijgt u automatisch de toelating tot kopie van het dossier. Deze toelating wordt vermeld in het bericht dat u toegestuurd wordt met de datum van de zitting.

Wanneer het onderzoek geseponeerd is, moet u zelf initiatief nemen en schriftelijk toelating vragen aan het parket. Het parket beslist of u een toelating om kopieën in het dossier te nemen krijgt.

In alle gevallen moet u betalen voor de kopieën. Na betaling worden de documenten opgestuurd of zijn ze af te halen bij de griffie van de bevoegde rechtbank.

>>>

Hoe kan ik mijn schade vergoed zien?

Om schadevergoeding te kunnen vragen moet u afwachten of justitie voldoende bezwarende elementen vindt om de zaak naar de rechtbank te sturen.

Wanneer dit het geval is, ontvangt u een uitnodiging voor de zitting van de correctionele rechtbank. Op de dag van zitting moet u uw eis tot schadevergoeding overhandigen aan de rechter. Daarmee stelt u zich burgerlijke partij, mocht dat nog niet in een eerdere fase van het onderzoek gebeurd zijn. U kan zelf een overzicht maken van uw schade of gebruik maken van een document dat ter plaatse verkrijgbaar is om in te vullen.

Verskillende soorten schade komen in aanmerking: lichamelijke letsels, psychisch leed, materiële schade of

economisch verlies. U motiveert uw eis tot schadevergoeding best zo goed mogelijk met bewijsstukken (rekeningen, attesten,....)

De rechter zal beslissen in hoeverre hij tegemoet kan komen aan uw eis.

Wanneer u door omstandigheden niet in staat was zich burgerlijke partij te stellen op de dag van de zitting van de correctionele rechtbank, kan u nadien alsnog een verzoekschrift indienen bij de griffie van deze rechtbank. In het verzoek vraagt u om uw eis tot schadevergoeding te behandelen. De zaak wordt dan opnieuw opgeroepen m.b.t. de schadevergoeding.

>>>

Zodra de uitspraak definitief is, moet u zelf initiatief nemen om de toegekende schadevergoeding op te eisen bij de veroordeelde. Als de dader niet vrijwillig betaalt, kan u het vonnis laten betekenen en ten uitvoer leggen via een gerechtsdeurwaarder. De kosten hiervoor moet u voorschieten. Onder bepaalde voorwaarden kan u beroep doen op financiële hulp van de Staat. Een commissie beslist over uw aanvraag. Dat is de Commissie voor Financiële Hulp aan Slachtoffers van Opzettelijke Gewelddaden en aan de Occasionele Redders.

Word ik geïnformeerd over de vrijlating uit de gevangenis?

Vrijlating van de verdachte tijdens het onderzoek

De wet voorziet niet dat u automatisch geïnformeerd wordt over een aanhouding of een vrijlating. De onderzoeksrechter kan de politie hiertoe wel de opdracht geven.

Vrijlating van de veroordeelde na een effectieve veroordeling door de rechtbank

U kan vragen om geïnformeerd te worden over de vrijlating van de dader voor zover een effectieve gevangenisstraf van 3 jaar of meer is uitgesproken of de dader geïnterneerd werd.

U kan hiervoor een slachtofferverklaring invullen die u kan terugvinden op de website: <http://justitie.belgium.be>

>>>

Krijg ik mijn in beslag genomen goederen terug? De magistraat zal beslissen over de teruggave. Dit is meestal pas mogelijk na het afsluiten van het onderzoek. Bij teruggave wordt u gecontacteerd. U moet zich realiseren dat bepaalde onderzoeken sporen kunnen nalaten waardoor goederen beschadigd kunnen zijn.

Wie kan mij verder
nog helpen?

46

Het Zorgcentrum na Seksueel Geweld Limburg

In het Zorgcentrum na seksueel geweld (ZSG) staat men dag en nacht klaar om slachtoffers van seksueel geweld te helpen. Het centrum biedt slachtoffers gratis medische verzorging, psychologische ondersteuning en verdere nazorg.

Als slachtoffer van seksueel geweld word je in het Zorgcentrum na Seksueel Geweld opgevangen door een forensisch verpleegkundige.

Er wordt samengewerkt met infectiologen, kinderartsen, urgentieartsen, gastro-enterologen, gynaecologen, psychiaters, psychologen en urologen.

Ook de politie maakt deel uit van het ZSG. Speciaal opgeleide zedeninspecteurs komen naar het Zorgcentrum als je beslist om klacht neer te leggen.

Steunfiguren zijn ook welkom in het Zorgcentrum. Ook zij worden opgevangen door een forensisch verpleegkundige en/of psycholoog en krijgen advies en uitleg om je bij te staan.

Bereikbaarheid / ligging **Het Zorgcentrum na seksueel geweld is dag en nacht geopend, 24u op 24u.**
Contact: **Telefonisch: 089/80 81 00 - E-mail: zsglimburg@zol.be(link stuurt een e-mail)**

Adres: [Ziekenhuis Oost-Limburg, campus Sint-Jan](#) - R-gebouw (rechts van de ingang van de bezoekersparking)

Volg de route richting Spoed, NIET richting bezoekersparking, Synaps Park 2050 - bus C, 3600 Genk

<https://www.zol.be/zorgcentrum-na-seksueel-geweld-limburg>

De diensten van justitie

Parket van de Procureur des Konings Limburg

8.30u – 12.30u en 13.30u – 16u

Afdeling Hasselt – Parklaan 25 bus 3, 3500 Hasselt

Tel: 011/37.42.50

Afdeling Tongeren – Piepelpoel 12, 3700 Tongeren

Tel: 012/39.98.00

Correctionele griffie van de Rechtbank

8.30u – 12.30u en 13.30u – 16u

Afdeling Hasselt – Parklaan 25 bus 2, 3500 Hasselt

Tel: 011/37.41.09

Tel: 011/37.41.12

Tel: 011/37.41.14

Afdeling Tongeren – Piepelpoel 10, 3700 Tongeren

Tel: 012/39.96.13

Tel: 012/39.96.16

Dienst Slachtofferonthaal - Justitiehuisen Hasselt en Tongeren

Een medewerker kan u informeren over de gerechtelijke procedure en over uw rechten tijdens het onderzoek. U kan verduidelijking vragen over onderzoeksdaden. U kan er terecht voor begeleiding bij de inzage in het dossier, begeleiding tijdens de zitting op de rechtbank en bij de teruggave van in beslag genomen goederen. Deze hulp is gratis. De dienst is te bereiken op:

Justitiehuis HASSELT – Dienst slachtofferonthaal

Parklaan 25 bus 3, 3500 Hasselt

Tel: 011/37.42.99 of 011/37.42.98

E-mail: slachtofferonthaal.hasselt@vlaanderen.be

Justitiehuis TONGEREN – Dienst slachtofferonthaal

Kielenstraat 24, 3700 Tongeren

Tel: 012/39.96.02 of 012/39.96.03.

E-mail: slachtofferonthaal.tongeren@vlaanderen.be

Advocatenadvies – juridische bijstand

Op een bepaald moment in de procedure heeft u mogelijk concrete juridische vragen waarvoor meer juridische hulp nodig is. Niet enkel over het verloop van het strafproces, maar eventueel ook over andere gevolgen van de situatie waarin u terecht bent gekomen. In die gevallen kan u beroep doen op rechtshulp en juridische bijstand.

Gratis Advocatenadvies (GAA) van de Commissie Juridische Bijstand Limburg (CJB Limburg)

Op de algemene zitdagen “**Gratis Advocatenadvies**” kan u een juridische vraag voorleggen aan een advocaat. U krijgt in een eenmalig contact een gratis advies. Dit kan over uiteenlopende juridische vragen gaan. Er zijn elke dag van de week zitdagen verspreid over de hele provincie Limburg.

<http://www.balielimborg.be/gratis-advocaten-advies>

Gratis afspraak met een advocaat via het ZSG

***Maak een afspraak
voor gratis advies
011 49 63 90***

**Onze
advocaat
komt naar
jou**

PROFITEER GRATIS ADVOCATENADVIES

Specifiek voor slachtoffers die zich aanmelden in het ZSG is er een permanentie voorzien door advocaten die speciaal opgeleid zijn. Zij verlenen gratis en neutraal juridisch advies. Deze advocaten zullen uw zaak niet verder inhoudelijk behandelen, zij informeren, adviseren en verwijzen door als u dat wenst.

De gesprekken vallen onder het beroepsgeheim van de advocaat.

*U kan telefonisch een afspraak met deze advocaat inplannen via **011496390** om u een eerstelijns juridisch advies te verlenen. De afspraak vindt niet plaats bij u thuis of op het kantoor van de advocaat.*

>>> Deze afspraak vindt plaats in het ZSG of op één van de andere locaties waar de CJB zitdagen organiseert.

Je eigen advocaat

Voor bepaalde handelingen in de procedure kan het aangewezen zijn een advocaat te raadplegen die u bij een aantal stappen helpt en de behandeling van uw zaak grotendeels van u overneemt (o.a. opstellen van uw schade-eis, verwoorden van uw belang tijdens de zitting van de rechtbank, afdwingen van de toegekende schade-vergoeding van de dader).

Er zijn 3 manieren om een advocaat aan te stellen:

- 1) via de familiale verzekering wanneer uw polis “rechtsbijstand” bevat
- 2) een advocaat aanstellen voor eigen rekening. Om u te helpen bij uw keuze kan u gebruik maken van www.advocaat.be.
- 3) Pro Deo, wanneer u financieel minder vermogend bent. In dat geval kan u een aanvraag doen voor gedeeltelijk of volledig kosteloze juridische bijstand van een advocaat.

U kan hiervoor terecht bij het Bureau Juridische Bijstand van de Orde van Advocaten. Ook onze GAA-advocaten kunnen helpen met een aanvraag voor de aanstelling van een pro Deo-advocaat.

U kan zich ook zelf rechtstreeks richten tot het

Bureau voor Juridische Bijstand Balie Limburg:

Parklaan 25 bus 9, 3500 Hasselt Tel: 011/37.98.85

E-mail: bjb@balielimburg.be

www.balielimburg.be

Slachtofferhulp – Centrum Algemeen Welzijnswerk Limburg (CAW)

U kan er terecht om te praten over wat u overkomen is. Men zal u helpen om met het gebeurde om te gaan. De medewerker biedt een luisterend oor en geeft praktische raad en ondersteuning. Men brengt u in contact met andere diensten die u kunnen helpen en gaat indien nodig met u mee. De hulp is gratis.

Er is een telefonische permanentie voorzien op maandag, woensdag, donderdag en vrijdag en dit telkens in de voormiddag. Er wordt enkel gewerkt op afspraak.

CAW LIMBURG

Team Slachtofferhulp

Rozenstraat 28

3500 Hasselt

Tel: 011/23.23.40

E-mail: slachtofferhulp.limburg@cawlimburg.be

[Slachtofferhulp Limburg | CAW](#)

Hulplijn 1712 en het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling

Het telefoonnummer 1712 is een hulplijn voor iedereen die vragen of ongerustheden heeft over lichamelijke mishandeling, verwaarlozing, ernstige risicosituaties en/of seksueel misbruik ten aanzien van kinderen. Hun website is <https://1712.be/>; via deze zeer gebruiksvriendelijke website kunt u ook een e-mail sturen. Je kan de medewerkers van maandag tot vrijdag tussen 9u en 17u bellen. De beantwoorders van Hulplijn 1712 zijn mensen die in het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) en in het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK) werken. Ze beluisteren uw vragen, geven advies en kunnen - indien aangewezen - doorverwijzen naar het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling. Als beller naar de hulplijn mag je anoniem blijven, je hoeft niet te zeggen wie je bent. Het nummer 1712 zal na een telefoongesprek niet op uw telefoonrekening staan.

>>>

Het vertrouwenscentrum Kindermishandeling start indien nodig (aanklampende) hulpverlening op voor het minderjarig slachtoffer en relevante betrokkenen. Zoniet wordt met de melder bekeken wat best kan gebeuren om het kind te helpen en te beschermen.

De hulpverlening is gratis en valt onder het beroepsgeheim.

Bemiddeling slachtoffer - dader

Misschien heeft u een vraag of boodschap voor de pleger van het seksueel misbruik zonder dat u deze persoon nog wil ontmoeten. Of misschien wil u hem/haar op een bepaald moment recht in de ogen kijken maar wil u dat niet alleen doen.

Weet u niet hoe hier aan te beginnen, dan kan u gratis gebruikmaken van slachtoffer-daderbemiddeling. U kan zelf contact opnemen met de bemiddelingsdienst. Een bemiddelaar zal in alle vertrouwelijkheid naar u luisteren en samen met u verkennen wat u verwacht van de andere partij. Slachtoffer-daderbemiddeling zet een eventuele gerechtelijke procedure niet stop, maar kan een zinvolle aanvulling zijn.

>>>

In geval de pleger **meerderjarig** is kan u terecht bij:
Moderator - Bemiddelingsdienst provincie Limburg

– Afdeling Hasselt:

Rozenstraat 28, 3500 Hasselt

Tel: 011/43.49.20

E-mail: bemiddelingsdienst.limburg@moderator.be

– Afdeling Tongeren:

Kielenstraat 24 bus 2, 3700 Tongeren

Tel: 012/70 08 00

E-mail: bemiddelingsdienst.limburg@moderator.be

In geval de pleger **minderjarig** is kan u terecht bij:

Bureau Alternatieve Afhandeling Limburg (BAAL)

Via Media 2, 3500 Hasselt

Tel: 011/45.00.61

E-mail: herstelbemiddeling@baallimburg.be

Over de Commissie Juridische Eerstelijnsbijstand Limburg

De Commissie Juridische Eerstelijnsbijstand is een door de Vlaamse overheid (Agentschap Justitie en Handhaving) gesubsidieerde organisatie die **gratis juridisch eerstelijnsadvies** organiseert. De commissie van Limburg is samengesteld uit advocaten, vertegenwoordigers van het *Geïntegreerd Breed Onthaal* (GBO= OCMW's, CAW en Diensten Maatschappelijk Werk van de mutualiteiten) en tenslotte uit vertegenwoordigers van verenigingen die werken met kwetsbare personen (vzw Homie, Kerngroep Kansarmoede, Arktos, De Wiekslag).

De commissie organiseert de zitdagen van advocaten die *Gratis Advocatenadvies* verlenen.

Het algemene juridisch advies wordt ter plaatse gegeven door een ploeg van advocaten van de Orde van Advocaten balie Limburg tijdens zitdagen op 14 verschillende locaties. Wij geven info en een kort oriënterend adviesgesprek. Het gesprek is vertrouwelijk en valt onder het beroepsgeheim van de advocaat.

De zitdagen zijn laagdrempelig en staan open voor iedereen, ongeacht de hoogte van je inkomen of woonplaats.

Soms is de drempel naar de gewone locaties nog te hoog. Dan komen wij in het kader van bepaalde projecten ook op locaties en dit in samenwerking met andere organisaties. Het jeugdadvies in jeugdhuisen en op scholen is een voorbeeld van zo'n project, net als de permanentiedienst voor slachtoffers van seksueel geweld.

Meer informatie kan gevonden worden op www.balielimburg.be/gratis-advocaten-advies

of op onze sociale media (FB en Instagram)

[@GratisAdvocatenAdviesLimburg](https://www.instagram.com/gratisadvocatenadvies_limburg/) https://www.instagram.com/gratisadvocatenadvies_limburg/

Deze brochure is een initiatief van de Commissie Juridische Eerstelijnsbijstand Limburg, in samenwerking met het Zorgcentrum na Seksueel Geweld Limburg.

V.U.: Kristof Hermans,
voorzitter COMMISSIE JURIDISCHE
EERSTELIJNSBIJSTAND LIMBURG
KBO 0685.433.375
Parklaan 25 B-3500 HASSELT